

«BIBLIOTHECA PAEDAGOGICA»

Віталій Хромець

*Джон Дьюї:
педагогічна концепція*

ДУХ І ЛІТЕРА
Київ
2024

УДК 37.01

X941

Хромець В.

Джон Дьюї: педагогічна концепція

— Київ: ДУХ І ЛІТЕРА, 2024. — 38 с. («BIBLIOTHECA PAEDAGOGICA», серія «Педагогічні концепції»)

ISBN 978-617-8262-46-4

Науково-публіцистичний нарис доктора філософських наук, директора ГО «Несторівський центр» Віталія Хромця присвячений педагогічній концепції видатного американського педагога Джона Дьюї. Автор ґрунтовно розглядає засади, на яких сформована педагогічна пропозиція Дьюї, а також коротко висвітлює його життєвий та професійний шлях, розкриває мету, основні принципи та освітні методи Джона Дьюї. В. Хромець аналізує ключові аспекти педагогічного підходу, який отримав назву «прогресивна школа», розкриває важливі аспекти, які формують унікальність його педагогічної пропозиції, а також визначає її актуальність для сучасних українських педагогів.

Нарис може зацікавити як практикуючих педагогів, які бажають поглибити свої знання та впровадити ідеї Джона Дьюї в роботі, так і студентів педагогічних закладів вищої освіти, які прагнуть розширити свої знання та дослідити педагогічні концепції нового контексту.

За сприяння мережі приватних освітніх закладів КМДШ ВСЕСВІТ

ISBN 978-617-8262-46-4

© Хромець В., 2024

© ДУХ І ЛІТЕРА, 2024

Передмова

Ви тримаєте в руках книжку з серії «Педагогічні концепції». Задум цієї серії простий: одна книжечка – одна педагогічна концепція видатного класика сучасної педагогіки. Думка про створення такої книжкової серії постала з півторарічного циклу лекцій під такою ж назвою.

Протягом кожної з лекцій ми в колі зацікавлених освітян розглядали та обговорювали одну з педагогічних концепцій. Ідея проведення такого лекційного циклу виникла у Андрія Мельника, засновника школи розвитку мислення *Cowo.guru*, та Лариси Андрійченко, очільниці *Britannica School*. За час проведення циклу в ньому взяли участь близько 60 осіб, а тисячі осіб потім переглянули відео на каналі *Cowo.guru*. Щира подяка Андрію та Ларисі, а також тим, хто активно брав участь у цій роботі та проявляв до неї інтерес. За сприяння у виданні цієї книжки щира подяка мережі приватних освітніх закладів КМДШ ВСЕСВІТ, зокрема особисто її власнику та співзасновнику Володимиру Козленку.

І лекційну частину, і тексти серії не слід розглядати як буквально реконструкцію педагогічної пропозиції того чи іншого педагога-класика. Це, скоріше, спроба віднайти ключові концепти їхньої педагогіки та обдумати перспективи їх застосування в наш час. Тому не варто в цих текстах шукати академічної точності, але слід розглядати їх

як нариси, мета яких – викликати інтерес до педагогічної класики та сприяти її популяризації серед освітян-практиків та академічних дослідників. Це також заклик спиратися на потужний потенціал педагогічної класики в сучасній освітній практиці.

Ця книжка про педагогіку Джона Дьюї – сьома в серії, перша була присвячена Василю Сухомлинському, друга – Селестену Френе, третя – Антону Макаренку, четверта – Марії Монтесорі, п'ята – Олександрю Сазерленду Ніллу, шоста – Янушу Корчаку. Крім того, невдовзі вийдуть нариси про педагогічні концепції Яна Амоса Коменського, Йоганна Генріха Песталоцці, Фрідріха Фребеля, Адольфа Дістервега, Костянтина Ушинського, Георга Кершенштайнера, Рудольфа Штайнера, Пауло Фрейре.

Джон Дьюї займає провідне місце серед класиків світової педагогіки. Він був не лише філософом і соціологом, але й видатним педагогом, чий внесок у розвиток освіти визнаний на рівні світової спільноти. У своїх працях він систематично розглядав принципи прогресивної школи, що повинна спрямовувати свої зусилля на формування майбутнього суспільства, у своїй суті – повністю демократичного.

Дьюї переконував, що демократичні практики в освіті мають навчати дітей цінностей і навичок, необхідних для

того, щоб вони могли стати частиною демократичного суспільства. Це означає, що шкільна програма має готувати молодь до відповідальності та активності в дорослому житті. Демократичні цінності, які закладаються в процесі освіти, мають стати фундаментом для реалізації демократії у всіх сферах життя.

Великий акцент Дьюї робив на тому, що демократична освіта – це передумова для створення справжнього демократичного суспільства. Він аргументовано наполягав, що лише через активну участь у суспільних процесах і глибоке розуміння демократичних принципів дитина зможе зробити свій внесок у розвиток суспільства та забезпечити його стабільність і справедливість.

Бажаю цікавого та корисного читання!

Віталій Хромець

саме собою нічого не розвиває. Щоб воно розвивало, потрібно підкорити його певним соціальним задачам.

Іншими словами, перший підхід передбачає те, що педагог вибудовує освіту, відштовхуючись від потреб дитини, які вона спонтанно визначає сама.

Другий підхід, на думку Дьюї, має місце тоді, коли ми розбудовуємо освіту, виходячи з академічно організованої програми, в якій академічна успішність є визначальною (рис. 3). Іншими словами, в першому випадку ми кажемо, що досвід дитини є унікальним сам собою і потрібно розвивати дитину, відштовхуючись від цього досвіду. Але через те, що досвід дитини – недосконалий, неправильний, він може привести її до неадекватного дорослого досвіду, якщо педагоги засобами освіти не будуть його спеціально формувати. Тож, знаючи й розуміючи, що дитина – це лише проміжний етап у процесі формування дорослого досвіду, ми повинні визначити параметри цього досвіду, які відповідатимуть параметрам дорослої людини.

Рис. 3. Дитина і освітня програма